Tulorekisteri

- lainsäädännön keskeinen sisältö, toiminnalliset periaatteet ja valmistelu

Arto Leinonen
VM:n hankepäällikkö

lokakuu 2017

TULOREKISTERI

1. Tulorekisteri ja sen tavoitteet

Hankkeen asettaminen ja sen tavoitteet

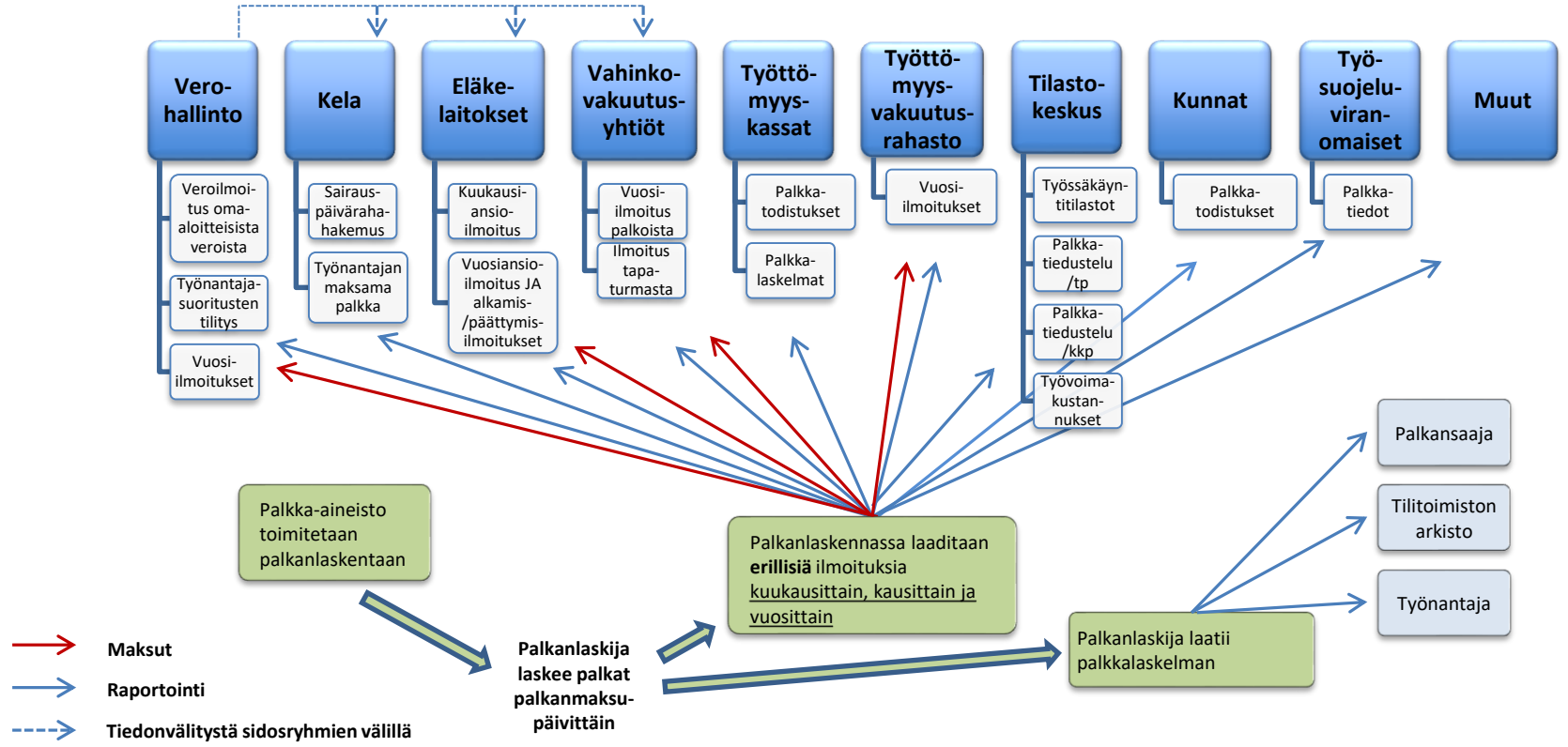
- Kansallisen tulorekisterin perustamishanke asetettiin marraskuussa 2014 ja hankkeen toimikausi on 1.11.2014 - 31.12.2019.

- Hankkeen tavoitteena on ollut suunnitella ja toteuttaa tulo- ja muita tietoja yksilötasolla sisältävä kattava ja keskitetty kansallinen tietokanta, johon tiedot ilmoitetaan reaaliaikaisesti, maksukohtaisesti ja yhteisesti hyväksyttyjen vakioitujen standardien mukaisesti.
- Asettamiskirjeen mukaan perustamishanke vastaa lainsäädäntöön tulorekisterin perustamisen ja käyttöönoton johdosta tarvittavien muutosten valmistelusta yhdessä kunkin hallinnonalan lainsäädännöstä vastaavien ministeriöiden tai viranomaisten kanssa.

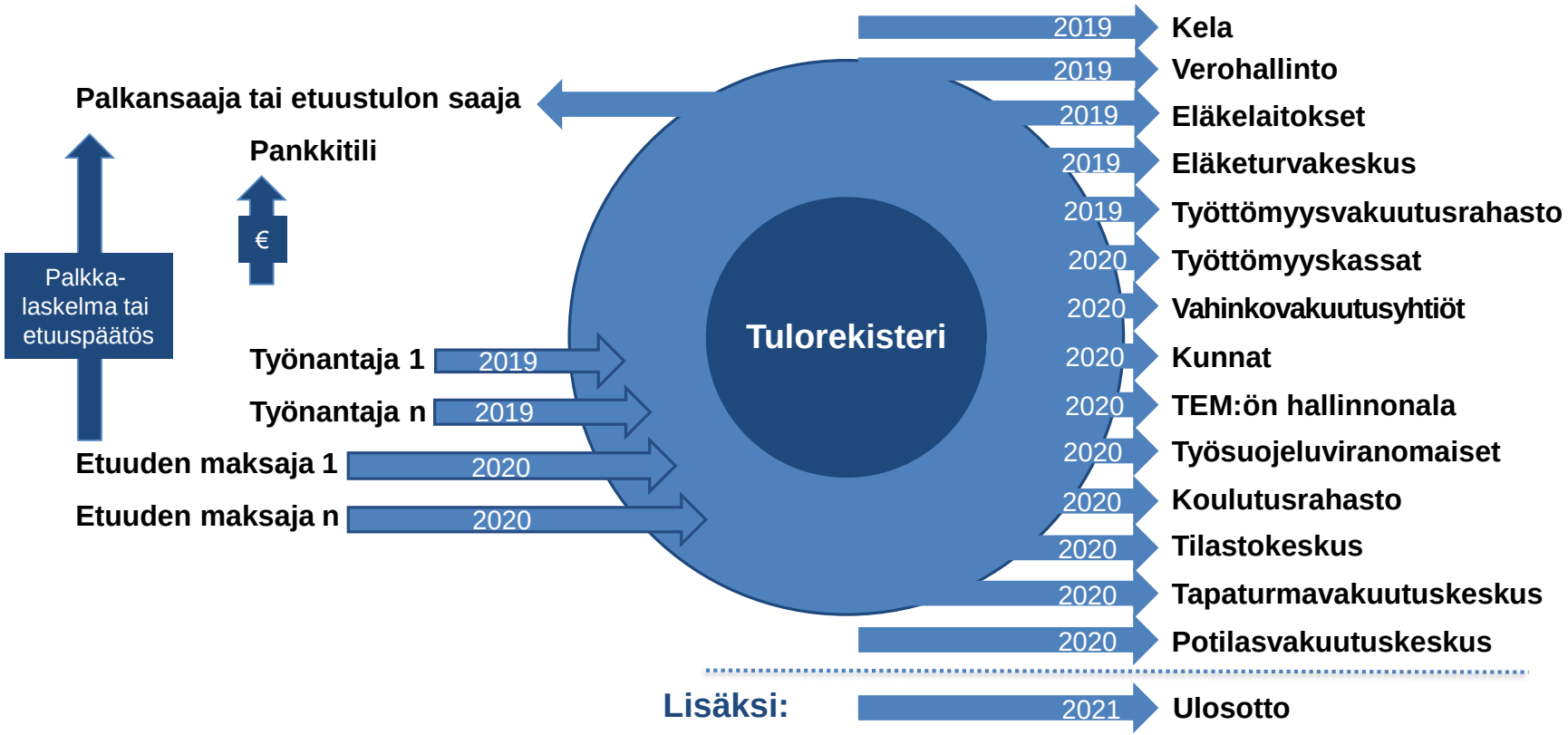
Tulorekisterille asetetut tavoitteet

- Työnantajien hallinnollisen taakan vähentäminen ilmoittamis- ja tiedonantovelvollisuuden täyttämisessä käytettäviä menettelyjä yksinkertaistamalla ja yhdenmukaistamalla.
  - Nykyisten ilmoitusten korvaaminen tulorekisterin tiedoilla mahdollisimman kattavasti.
  - Tiedot tulorekisteriin yhdellä ilmoituksella ja vain yhden kerran.
- Ajantasaisten tulotietojen tarjoaminen tiedon käyttäjille.
- Harmaan talouden torjunnan tehostaminen.
  - Raportointivelvoitteiden täyttäminen todettavissa aina ajantasaisesti.
- Tarjota kansalaisille ajantasainen näkymä samoihin tulotietoihin, joita viranomaiset ja muut tiedon käyttäjät päätöksenteossaan käyttävät.

Lähtötilanne:
Palkanmaksuun liittyy tällä hetkellä huomattava määrä erilaisia raportointi-velvoitteita (epäyhtenäiset aikataulut, tietosisällöt ja tekniset formaatit), jotka lisäksi ovat suurelta osin hyvin jälkikäteisiä (ilmoitus esim. kerran vuodessa)

Jatkossa:
Tulorekisteri - yksi ilmoitus, ajantasaiset tiedot

Rekisteri toteutetaan kahdessa vaiheessa

- Rekisterin käyttöönotto toteutetaan kahdessa vaiheessa toteutuksen ja sen käyttöönoton hallittavuuden varmistamiseksi, samasta syystä myös tietojen hyödyntäjät on jaettu kahteen vaiheeseen (ks. edellinen dia).
- Ensimmäisessä vaiheessa eli **vuoden 2019 alusta lähtien:**
  - Rekisteriin ilmoitetaan palkkojen ja niiden kaltaisten suoritusten tiedot.
  - Tietoja käyttävät Verohallinto, Kela, työeläkeala ja työttömyysvakuutus-rahasto.
- Toisessa vaiheessa eli **vuoden 2020 alusta lähtien:**
  - Rekisteriin ilmoitetaan myös eläkkeiden ja muiden etuuksien maksutiedot.
    - Tämä osuus ei ole mukana tässä esityksessä. Näiden osalta annetaan erillinen esitys alkuvuodesta 2018 tietosisällön määrittelytyön valmistuttua hankkeessa.
  - Tiedon käyttäjien joukko laajenee olennaisesti (ks. edellinen dia).

Lainsäädännön valmistelusta

- HE:tä on valmisteltu rekisterin määrittelytyön rinnalla keväästä 2015 lähtien.
- Kaikki hankkeen sidosryhmät ovat olleet mukana valmistelutyössä.
- Ensimmäinen luonnos oli lausuntokierroksella kesän 2016 aikana.
  - Lausuntojen perusteella työtä on jatkettu loppusyksystä 2016 ja lain perus-ratkaisuja on muutettu tai paranneltu käytännössä kautta linjan.
- Uusittu luonnos oli uudella lausuntokierroksella kesän 2017 aikana.
  - Lausunnot olivat nyt yleislinjaltaan hyvin myönteisiä ja tulorekisterin perustamista kannatettiin lähes yksimielisesti.
  - Lausuntopalautteiden perusteella esitykseen on kuitenkin edelleen tehty runsaasti pienempiä täsmennyksiä ja korjauksia.
  - Keskeisin muutostoive (ensisijaisesti muuhun lainsäädäntöön) on STM:ssä vireillä oleva sosiaalivakuutuslainsäädännön tulokäsitteiden erojen ja sitä kautta myös tulorekisteriin ilmoitettavien tietojen vähentäminen.

2. Lainsäädännön sekä rekisterin toiminnallisuuden keskeinen sisältö

Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö (4 §)

- Tulotietojärjestelmää rakennetaan ja ylläpidetään yhdenvertaisesti kaikkien rekisterin tiedon käyttäjien tarpeisiin.
  - Verohallinto ei lähtökohtaisesti ole tiedon käyttäjänä muista rekisterin tiedon käyttäjistä poikkeavassa asemassa.
  - Tämä on ollut perustavanlaatuinen kysymys useille tulorekisterin tiedon käyttäjille, jotta ne ovat ylipäätään olleet valmiita lähtemään mukaan hankkeeseen (mm. työeläkeala).
- Tulorekisterin ylläpitäminen ja sen rekisterinpitäjänä toimiminen on Verohallinnolle uusi, verotuksen toimittamisesta erillinen tehtävänsä.
  - Tästä johtuen myös Tulorekisteriyksikön rahoitus on pidettävä erillään Verohallinnon muista toimintamenoista.

Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö (4 §)

- Tulorekisterin erityisluonteesta johtuen katsottiin perustelluksi perustaa sitä varten uusi, itsenäinen yksikkönsä Verohallintoon.
  - Tämä oli myös Verohallinnon oma näkemys asiassa, koska kyse on selkeästi uudesta Verohallinnolle osoitettavasta tehtävästä, jolla on olennaisia verotuksen toimittamiseen liittymättömiä tavoitteita.
  - Useat keskeiset sidosryhmät (mm. työeläkeala ja EK) myös edellyttivät tällaista ratkaisua, jotta tulorekisteri ei sekoitu Verohallinnon muuhun toimintaan eikä muuta tarkoitusta kuin verotuksen toimittamista varten ilmoitettavien tietojen ilmoittamismenettely sekoitu osaksi verotuksen toimittamista.

Rekisterinpitäjä ja vastuut (4 §)

- Tulorekisterin rekisterinpitäjänä toimisi Verohallinnon Tulorekisteri-yksikkö.
  - Vastaa rekisterinpitäjälle tietosuoja-asetuksen ym. perusteella kuuluvista velvoitteista ja ylläpitää tulotietojärjestelmää.
  - Vastaa tietojen teknisestä oikeellisuudesta ja niiden muuttumattomuudesta.
  - Määrittelee päätöksellään tulorekisteriin talletettavat yksittäiset tiedot.
  - Päättää tietojen luovuttamisesta tiedon käyttäjille.

Rekisterinpitäjä ja vastuut (4 §)

- Suorituksen maksajat vastaisivat tulorekisteriin antamiensa tietojen oikeellisuudesta ja virheiden oikaisemisesta olematta itse rekisterin-pitäjiä.
  - Käytännössä ainoa taho, joka tästä voi vastata. Vain suorituksen maksaja tietää mitä suorituksia ja mille tulonsaajalle se on maksanut ja voi ottaa asiaan kantaa.
  - Ei käytännössä mahdollista, että pientyönantajat ja esim. kotitaloudet velvoitettaisiin toimimaan rekisterinpitäjinä maksamiensa palkkojen osalta. Suorituksen maksajien toimiminen edes osarekisterinpitäjinä oli myös mm. työeläkealalle ja EK:lle mahdoton hyväksyä.
  - Tulonsaaja tekee korjausvaatimuksensa suorituksen maksajalle.

Tulorekisterin käyttötarkoitus (5 §)

- Tulorekisterin käyttötarkoituksena olisi vastaanottaa ja tallettaa suorituksen maksajien ilmoittamia tulotietoja ja muita niihin liittyviä tietoja sekä välittää tiedot tiedon käyttäjille 13 § :ssä mainittuihin käyttötarkoituksiin.
  - Tulorekisteri ei itse käytä tietoja mihinkään, tulorekisterin tehtävänä on käytännössä vain ilmoitusliikenteen hoitaminen suorituksen maksajilta tiedon käyttäjille.

Tulorekisteriin talletettavat tiedot (6 ja 7 §)

- Tulotietojärjestelmää koskevassa laissa ei säädettäisi ilmoitus- tai tiedonantovelvollisuudesta sinänsä vaan se perustuisi jatkossakin eri alojen omaan substanssilainsäädäntöön.
  - Laissa säädetään vain velvollisuudesta hoitaa tietyt ilmoitusvelvollisuudet tulorekisteriä ilmoituskanavana käyttäen sekä mahdollisuudesta antaa tietyt tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot tiedon käyttäjille tulo-tietojärjestelmän välityksellä.
  - Lain 6 § :ssä on säädetty tulorekisteriin pakollisesti ilmoitettavista tiedoista ja 7 § :ssä mahdollisuudesta antaa lisäksi tiedon käyttäjien tarvitsemia 6 § :n perusteella ilmoitettavia tietoja täydentäviä tietoja.
  - Täydentävät tiedot määritelty tietotyyppien tasolla tyhjentävästi 7 § :ssä.

Pakolliset ja täydentävät tiedot (6 ja 7 §)

- Mitä pakollisesti ilmoitettavilla tiedoilla ja täydentävillä tiedoilla tavoitellaan, miksi on kahdenlaisia tietoja?
- **Pakolliset tiedot:**
  - Korvaavat vuosi-ilmoitukset Verohallinnolle, työeläkealalle, TVR:lle ja työtapaturmavakuuttajille sekä tietyt kuukausi-ilmoitusvirrat Verohallinnolle ja työeläkealalle.
- **Täydentävät tiedot:**
  - Tietoja, jotka ovat välttämättömiä tulonsaajan lakisääteisten sosiaalietuuksien tai tulosidonnaisten asiakasmaksujen toimeenpanossa/määräämisessä.
  - Välttämättömiä tulorekisterissä, jotta tiedon käyttäjät voivat saada tarvitsemansa tiedot tulorekisteristä ja, jotta työnantajille annettu lupaus tietojen ilmoittamisesta vain yhdellä ilmoituksella on mahdollista lunastaa myös käytännössä.

Tulotietojärjestelmän muut tiedot (9 §)

- Suorituksen maksajien ilmoittamat tiedot talletetaan tulorekisteriin. Lisäksi tulotietojärjestelmään talletetaan eräitä muita tulorekisterin toiminnan ja suorituksen maksajien ilmoittamien tietojen muodollisen oikeellisuuden tarkistamisessa välttämättömiä tietoja.
  - Tietojen avulla mm. tarkistetaan sitä, että tulotietoja ilmoitetaan vain todellisuudessa olemassa oleville tulonsaajille. Pelkkä henkilötunnuksen teknisen oikeellisuuden tarkistaminen ei ole tässä suhteessa riittävää.
  - Tiedoista on säädetty 9 § :ssä:
    - Väestötietojärjestelmästä saatavia tietoja.
    - Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä saatavia tietoja.
    - Eläkelaitoksilta saatavia eläkevakuutusten tunnistetietoja.

Tietojen ilmoittamistavat (11 §)

- Lähtökohtana olisi, että tiedot ilmoitetaan sähköisesti.
- Käytännössä tiedot voi ilmoittaa tulorekisteriin useilla eri tavoilla:
  - Tekninen rajapinta: tiedot siirtyvät tulorekisteriin suoraan palkkahallinnon tieto-järjestelmästä.
    - Tulorekisteri on käytännössä "integroitu" palkkajärjestelmään.
    - Oletettavasti yleisin tapa tietojen ilmoittamiseen.
  - Latauspalvelu: tiedot voidaan ladata tiedostona sähköisessä asiointipalvelussa.
  - Käyttöliittymä: tiedot syötetään manuaalisesti sähköisessä asiointipalvelussa.
  - Paperi: tiedot annetaan paperilomakkeella.
    - Mahdollista vain erityisestä syystä.
    - Tiedot muutetaan sähköiseen muotoon heti niiden saapumisen jälkeen.

Tietojen antamisaika (12 §)

- Ilmoittamisen määräaika olisi pääsääntöisesti maksupäivä + 5 kalenteripäivää.
  - Eräät tiedot on kuitenkin mahdollista ilmoittaa kerran kuukaudessa viimeistään seuraavan kuukauden 5. päivänä.
  - Kotitalous voi aina ilmoittaa tiedot vain kerran kuukaudessa viimeistään maksukuukautta seuraavan kuukauden 5. päivänä.
  - Laskentaan sovelletaan määräaikalakia → siirtää määräaikaa seuraavaan arkipäivään, jos maksupäivän jälkeinen 5. päivä on arki-lauantai tai pyhäpäivä.
- Ilmoittamisen aikarajat on määritelty hankkeessa yhteisesti tiedon käyttäjien ja suorituksen maksajien edustajien kanssa.
  - Lyhyt määräaika välttämätön varsinkin Kelan tarpeista johtuen.

Tietojen luovuttaminen (13 §)

- Tulorekisterin tiedot olisivat salassa pidettäviä.
  - Yksittäisen kansalaisen taloudellista asemaa kuvaavia tietoja.
- Tulorekisterillä ei syntyisi kokonaan uusia tiedonsaantioikeuksia.
  - Tietojen luovuttaminen perustuu tiedon käyttäjien olemassa oleviin laissa säädettyihin tiedonsaantioikeuksiin.
  - Tiedon käyttäjällä on oikeus saada tietoja tulorekisteristä, jos sillä on oikeus salassapitoa koskevien säännösten estämättä saada suorituksen maksajien tulorekisteriin ilmoittamia tietoja joko suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä.
  - Tulorekisterin tiedon käyttäjät ja tietojen käyttötarkoitukset on määritelty 13 § :ssä tyhjentävästi, tietoja ei luovuteta muille tahoille tai muihin käyttötarkoituksiin.

Tietojen luovuttaminen (13 §)

- Tulorekisteri välittäisi tiedot edelleen sellaisina kuin suorituksen maksaja on ne tulorekisteriin ilmoittanut (eli ns. ”raakadatana”).
- Tulorekisteri ei koskaan ”jalosta”, tulkitse tai yhdistele tietoja millään tavalla eikä sillä ole tähän edes toimivaltaa. Tietojen merkityksen arviointi kunkin erityislain näkökulmasta on aina tiedon käyttäjien tehtävänä ja vastuulla.
- Tiedot luovutetaan aina koneellisesti ja vain etukäteen määriteltyjen tiedonsaantiprofiilien mukaisesti.
  - Tiedonsaantiprofiilit on määritelty erikseen jokaisen tiedon käyttäjän, jokaisen käyttötarkoituksen ja jokaisen yksittäisen tiedon osalta.
  - Profiileja syntyy käytännössä ainakin useita kymmeniä erilaisia ja niillä varmistetaan tietojen luovutus tiedonsaantioikeuksia vastaavasti.

Tietojen luovuttaminen (16 ja 17 §)

- Tulorekisteri luovuttaisi tiedot maksutta.
  - Tiedon käyttäjien suuresta määrästä johtuen mikä tahansa maksullisuuteen perustuva malli olisi erittäin työläs hallinnoida ja maksullisuuden kriteerien objektiivinen määrittely olisi hyvin hankalaa ellei jopa mahdotonta.

- Tulorekisteriyksikkö pitäisi tulorekisterin verkkosivuilla yllä tieto-kohtaista luetteloa tulorekisteriin talletettavista tiedoista ja siitä, mille tiedon käyttäjille kukin yksittäinen tieto voidaan luovuttaa sekä lain-kohdasta, johon luovuttaminen perustuu.

Tietojen säilytysaika (18 §)

- Tulorekisteri säilyttäisi tiedot 10 vuotta maksuvuoden päättymisestä.
  - Vastaa aikaa, jonka työnantajat ovat velvollisia säilyttämään palkka-kirjanpitonsa, joten työnantajat voivat täyttää tietojen oikeellisuuteen kohdistuvan velvoitteensa tämän ajan puitteissa.
- Säilyttämisaika on määritelty tiedon käyttäjien tarpeista lähtien.
  - Esimerkiksi sosiaalivakuuttamisen etuuskäsittelyssä (mm. Kelassa) tulo-tietoja voidaan tarvita takautuvasti tämän mittaiselta ajanjaksolta eikä tietoja voida kysyä uudelleen suorituksen maksajalta, jos se on tiedot tulorekisteriin jo kertaalleen ilmoittanut.
  - Säilytysaika kattaa valtaosin muut paitsi työeläkealan tarpeet; työeläkeala huolehtii tietojen pitkäaikaissäilyttämisestä edelleen itse työeläkealan ansaintajärjestelmässä, johon tiedot välittyvät suoraan tulorekisteristä.

Tulorekisterin sähköinen asiointipalvelu (15 §)

- Tulonsaajat voisivat tarkastella tulorekisterissä olevia tietojaan tulorekisterin sähköisessä asiointipalvelussa.
  - Nähtävillä kaikki tulorekisteriin talletetut tulotiedot ja muut tiedot.
  - Samat tiedot, jotka välitetään edelleen tulorekisterin tiedon käyttäjille.

- Myös tiedon tuottajat voisivat katsella tulorekisteriin talletettuja tietoja omalta osaltaan (työnantaja itse tai tilitoimisto valtuutuksella).

- Edellyttää aina tunnistautumista, koska kyse on salassa pidettävistä tiedoista.

Laiminlyönnin sanktiointi (22 ja 23 §)

- Lakiehdotuksessa on säädetty tulorekisterin myöhästymismaksusta, joka vastaa rakenteeltaan nykyistä oma-aloitteisten verojen myöhästymismaksua.
  - Korvaisi sanotun maksun tulorekisteriin ilmoitettavien tietojen osalta.
- Myöhästymismaksua määrätään, jos *pakolliset tiedot* ilmoitetaan myöhemmin kuin maksupäivää *seuraavan kalenterikuukauden 8. päivänä* (= myöhästymismaksu ei ole kytketty maksupäivä + 5 päivää -sääntöön).
  - Haluttu kaavamainen ja yksinkertainen ratkaisu; lähtökohtana se, missä ajassa pakollisia tietoja tarvitaan työnantajavelvoitteiden ja –maksujen muodostamiseen verotuksessa sekä eläkelaitoksissa.
  - *Täydentävien tietojen* ilmoittamiseen ei liity mitään sanktioita.

Laiminlyönnin sanktiointi (22 ja 23 §)

- Maksun määrä on 3 euroa päivässä ensimmäisen 45 päivän ajalta (seuraavan kuukauden 8. päivän jälkeen). Laskenta on *työnantaja-kohtainen* ja näin laskettu enimmäismäärä on 135 euroa.
- Jos tiedot ilmoitetaan tai niitä korjataan 45 päivän jälkeen, lisätään maksuun 1 % myöhässä ilmoitetun veronalaisen suorituksen tai sitä suuremman eläkkeen perusteena olevan työansion määrästä, näin laskettu enimmäismäärä on 15.000 euroa kalenterikuukaudelta.
- Myöhästymismaksua määrättäisiin vuoden 2019 aikana ainoastaan ilmeistä piittaamattomuutta osoittavissa tapauksissa.
  - Ensimmäisen vuoden aikana keskitytään ensi sijassa määräaikoihin ja niiden noudattamiseen kohdistuvaan ohjaukseen.

Vaikutus muihin velvoitteisiin (24 §)

- Suorituksen maksajalla ei olisi velvollisuutta antaa tulorekisteriin kerran ilmoittamiaan tietoja enää muulla tavalla tulorekisterin tiedon käyttäjille.
  - Tiedon käyttäjillä velvoite käyttää tulorekisteriin kerran ilmoitettua tietoa; tämä on vaikuttanut myös tiedon säilytysaikaa koskevaan ratkaisuun.
- Tulorekisteri ei vaikuttaisi tulonsaajan velvollisuuksiin tarkastaa omat tulotietonsa muun lainsäädännön perusteella.
  - Kansalaisen olisi jatkossakin tarkastettava esimerkiksi esitäytetyssä veroilmoituksessa olevat tulotiedot nykyiseen tapaan.

Tulorekisterin yhteistyöryhmä (19 ja 21 §)

- Laaja joukko tiedon käyttäjiä on luopumassa nykyisistä työnantajiin kohdistuvista suorista tiedonsaantimenettelyistään ja siirtymässä käyttämään tietoja suhteessa työnantajaan välillisesti tulorekisterin kautta.
  - Tiedoilla on suuri merkitys tiedon käyttäjien omalle liiketoiminnalle, minkä vuoksi on katsottu välttämättömäksi perustaa erillinen yhteistyö-foorumi tulorekisterin toiminnan yleistä seurantaa, hallinnointia ja jatko-kehittämistä varten.
- Yhteistyöryhmän tehtävänä olisi käsitellä tulorekisterin toiminta-, talous- ja kehittämissuunnitelmia sekä sellaisia tiedon käyttäjien toimintoja, joilla voi olla vaikutusta tietojen saatavuuteen tulo-rekisteristä muiden tiedon käyttäjien näkökulmasta.

Tulorekisterin yhteistyöryhmä (19 ja 21 §)

- Esimerkiksi Kela ja työeläkeala olleet hyvin huolissaan siitä, että Verohallinnon suorittama ilmoittamisen laiminlyönnin sanktiointi voisi vaikuttaa haitallisesti suorituksen maksajien halukkuuteen korjata tiedoissa olevia pieniä virheitä ja tätä kautta vaikuttaa negatiivisesti tiedon käyttäjien tarpeeseen saada oikeat tiedot tulorekisteristä.
  - Tämän vuoksi on erikseen säädetty, että Verohallinnon toimivaltaan liittyvien hallinnollisten sanktioiden määräämiseen liittyvien menettelyjen toimivuutta ja niiden kehittämistarpeita voidaan käsitellä yhteistyö-ryhmässä.
- Yhteistyöryhmässä olisi 12 jäsentä tulorekisterin keskeisistä sidos-ryhmistä ja sen toimikausi olisi neljä vuotta.
  - Pysyvä edustus olisi Verohallinnolla, Kelalla ja ETK:lla.

Ehdotetut liitännäislakien muutokset

- Verolainsäädäntöön ja työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettuun lakiin tehtäisiin tulorekisterin käyttöönotosta ja tulotietojärjestelmää koskevan lain säätämisestä välittömästi aiheutuvat välttämättömät tekniset muutokset.

- Verotusmenettelystä annetun lain 22 a § :ssä säädettäisiin tulo-rekisteriin verotusmenettelylain nojalla ilmoitettavat tiedot annetuksi Verohallinnolle silloin, kun ne on annettu Tulorekisteriyksikölle.
- Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa säädettäisiin työnantajavelvoitteet muodostettaviksi tulorekisteriin ilmoitettujen tietojen perusteella.

3. Hankkeen työskentelystä

Hankkeen organisointi ja vastuunjako

- Kansallisen tulorekisterin perustamishanke on alusta lähtien ollut valtiovarainministeriön ja Verohallinnon yhteishanke:

1. Valtiovarainministeriö omistaa hankkeen ja ohjaa sitä:

– Hankkeen yleinen ohjaus ja VM:n vastuulla toimiva ohjausryhmä.
– Neuvottelut tulorekisterin keskeisten sidosryhmien kanssa.
– Hankkeen rahoitukseen liittyvät asiat.
– Lainsäädännön valmistelu.

2. Verohallinto hoitaa rekisterin käytännön toteutuksen:

– Rekisterin toiminnallinen määrittely.
– Järjestelmän tekninen toteutus.
– Rekisterin tarvitseman tietojärjestelmän hankinta- ja kilpailutusprosessi.
– Verohallintoon perustettava uusi Tulorekisteriyksikkö tulee toimimaan tulorekisterin *rekisterinpitäjänä* sekä sen tarvitseman tietojärjestelmän ylläpitäjänä.

Hankkeeseen osallistuvat sidosryhmät

- Tulorekisterin sidosryhmät haluttiin kattavasti mukaan hankkeeseen työn onnistumisen ja tiedonkulun varmistamiseksi.
- Hanke on tässä suhteessa poikkeuksellisen laaja, mukana ovat:
  - **Sosiaali- ja terveysministeriö**
  - **Työ- ja elinkeinoministeriö**
  - **Verohallinto**
  - **Kansaneläkelaitos (Kela)**
  - **Elinkeinoelämän keskusliitto (EK)**
  - **Suomen Yrittäjät**
  - **Taloushallintoliitto**
  - **Finanssiala ry**
  - **Työeläkevakuuttajat Tela ry**
  - **Eläketurvakeskus (ETK)**
  - **Työttömyysvakuutusrahasto (TVR)**
  - **Työttömyyskassojen yhteisjärjestö (TYJ)**
  - **Koulutusrahasto**
  - **Tapaturmavakuutuskeskus (TVK)**
  - **Tilastokeskus**
  - **Palkansaajakeskusjärjestöt (SAK, STTK, Akava) yhteisesti**
  - **Kuntaliitto**
  - **Kuntatyönantajat (KT)**
  - **Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus (Palkeet)**
  - **Helsingin Kaupunki**

Hankkeen työskentely ja asioiden valmistelu

- Kaikki sidosryhmiin vaikuttavat asiat on valmisteltu laajapohjaisesti yhdessä sidosryhmien edustajien kanssa.
  - Rekisteriin kohdistetut perustellut toiminnalliset ym. tarpeet on otettu huomioon niin kattavasti kuin se on vain on ollut mahdollista.
- Rekisterin toiminnallista määrittelyä tehtiin ensin erillisessä alatyö-ryhmässä noin vuoden ajan. Peruslinjausten vahvistamisen jälkeen on siirrytty sidosryhmäkohtaiseen työskentelytapaan.
- Lainsäädäntö on valmisteltu omassa alatyöryhmässään, jossa ovat olleet edustettuina suoritusten maksajat, tiedon käyttäjät sekä lain-säädännöstä vastaavat ministeriöt.

Hankkeen työskentely ja asioiden valmistelu

- Rekisteriin kerättävää tietosisältöä selvitettiin ja valmisteltiin omassa alatyöryhmässään kevääseen 2016 asti.
  - Lisäksi hanke teki asiasta useita selvityksiä ratkaisujen tueksi.
    - Hankkeen oma selvitys yritysten palkanlaskijoiden ja tilitoimistojen kanssa (tehtiin vierailemalla useissa yrityksissä ja tilitoimistoissa).
    - Hankkeen oma otantatutkimus palkanlaskijoille ja tilitoimistoille (verkkokysely).
    - Taloustutkimuksella teetetty selvitys tietojen toimittamisesta tulorekisteriin.
  - Tehdyt ratkaisut perustuvat tavoitteeseen korvata nykyisiä työn-antajien ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuuksia mahdollisimman kattavasti ja täydentävien tietojen osalta merkittävässä määrin myös siihen, millä tarkkuustasolla tiedot tyypillisesti ovat saatavissa yritysten käyttämistä palkkahallinnon tietojärjestelmistä.

Hankkeen työskentely ja asioiden valmistelu

- Kaikki hankkeessa tehdyt sidosryhmiin vaikuttavat linjaukset on yhteisen valmistelun jälkeen käsitelty ja vahvistettu VM:n vastuulla toimivassa hankkeen ohjausryhmässä.
  - Osa tehdyistä ratkaisuista on väistämättä kompromisseja sidos-ryhmien osin keskenään erisuuntaisten intressien välillä.
  - Esitetyssä kokonaisuudessa asiat on kuitenkin pystytty ratkaisemaan kaikkien osapuolten kannalta toimivalla tavalla ja siten, että työnantajille annettu lupaus tietojen ilmoittamisesta vain yhdellä ilmoituksella on mahdollista lunastaa myös käytännössä.

Tietojärjestelmän hankinnasta

- Verohallinto vei tietojärjestelmän hankintaprosessia eteenpäin määrittelytyön rinnalla siinä tahdissa kuin se oli käytännössä mahdollista:
  - Tietopyyntö toukokuussa 2015, täsmennykset syyskuussa 2015.
  - Tekniset vuoropuhelut loka-marraskuussa 2015.
  - Hankintailmoitus tammikuussa 2016.
  - Alustava tarjouspyyntö maaliskuussa 2016.
  - Tarkennettu tarjouspyyntö toukokuussa 2016.
  - Lopullinen tarjouspyyntö kesäkuussa 2016.
- Hankinnassa edettiin neuvottelumenettelyllä.
- Päätös tietojärjestelmätoimittajan valinnasta tehtiin lokakuussa 2016.
- Tietojärjestelmän toimittajaksi valittiin Digia Oyj ja tekninen toteutusprojekti on alkanut joulukuussa 2016.

Hankeorganisaatio

- Tulorekisterin toteutushanke on Verohallinnon hanke ja sitä tehdään lähes täysin erillään muista Verohallinnon kehittämishankkeista.
- Tulorekisteriä rakennetaan kaikkien tiedon käyttäjien tarpeisiin eikä Verohallinnon roolia verotuksen toimittajana voida sekoittaa sen tehtävään tulotietojärjestelmän ylläpitäjänä kaikkien rekisterin tiedon käyttäjien tarpeisiin.
- Hankkeessa työskentelee tällä hetkellä koko- tai osa-aikaisesti yhteensä noin 115 henkilöä.
  - Digia noin 70 henkilöä.
  - Verohallinnon hankehenkilöstö noin 45 henkilöä (HTV-määrä pienempi).
- Parhaillaan työn alla todella suuri määrä erilaisia asioita.
  - Erikseen voidaan mainita esim. tiedonsaantiprofiilien määrittely, asiakasohjeiden kirjoittaminen, tunnistautumisratkaisut ja etuuksien tietosisältö.

Hankkeen yhteydenpitotavat

- Hankkeessa pyritään jatkuvasti varmistamaan, että kaikki osapuolet ovat tietoisia tulossa olevasta muutoksesta ja toteuttavat tarvittavat muutokset omiin tietojärjestelmiinsä (hanke ei vastaa näiden muutosten toteutuksesta).
- Yhteydenpito palkkahallinnon ohjelmistotoimittajiin ja tilitoimistoihin.
- Säännölliset kokoontumiset ja jatkuva yhteydenpito etenkin 1. vaiheen tiedon käyttäjien kanssa kaikkien osa-alueiden edistymisen varmistamiseksi.
- Runsaasti määrittelytyöhön ja ohjeiden kirjoittamiseen liittyvää yhteydenpitoa ja yhteistyötä kaikkien sidosryhmien kanssa.
- Säännölliset hanketiedotteet eri osapuolille.
- Tulorekisterin omat verkkosivut (tulorekisteri.fi) - eivät vielä ole lopullisessa ulkoasussa, mutta tarjoavat jo runsaasti mm. palkkatulojen ilmoittamiseen liittyvää tietoa.

arto.leinonen@vm.fi